

บทแปล

บทที่ 2

ประวัติศาสตร์จีน

(ตอนที่ 2)

ราชวงศ์ฉิน ถูกปราบลงอย่างราบคาบแล้ว ต่อมาก็คือ ราชวงศ์ฮั่น ต้นราชวงศ์ฮั่น ได้ปล่อยให้ประชาชนกลับมามีชีวิตความเป็นอยู่อย่างสงบสุข ต่อมาในสมัยพระเจ้าฮั่นหวู่ตี้จึง ได้เริ่มมีการปฏิรูป รัฐบาลก็ได้สนับสนุนความคิดของกลุ่มปรัชญาขงจื๊ออย่างเป็นทางการ

สมัยราชวงศ์ฮั่นเป็นสมัยที่เจริญรุ่งเรืองมากสมัยหนึ่งของประเทศจีน ทั้งอาณาเขตก็ ขยายใหญ่ขึ้นกว่าเดิม คำว่า คนฮั่น ก็มาจากราชวงศ์ฮั่นนั่นเอง ราชวงศ์ฮั่นเจริญอยู่ระหว่าง 206 ปีก่อนคริสตกักราชถึงคริสตกักราชที่ 220 รวมแล้วได้ 400 กว่าปี ปลายสมัยราชวงศ์ ฮั่นก็คือ สมัยสามก๊ก จากสมัยนี้เป็นต้นมาประเทศจีนที่ได้รวมเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันนั้นก็ ได้ แยกแยกอีก ลักษณะเช่นนี้เป็นต่อมาถึง ค.ศ. 589 ในสมัยราชวงศ์สุย ประเทศจีนจึงได้รวม เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันอีกครั้งหนึ่ง แต่ว่าราชวงศ์สุยอยู่ได้เพียง 29 ปี เท่านั้น ก็ถูกราชวงศ์ ถังปราบลงได้ ไม่ว่าจะเป็สมัยราชวงศ์ถัง หรือราชวงศ์ฮั่น ล้วนเป็นสมัยที่มีชื่อเสียงใน ประวัติศาสตร์จีน เมื่อครูเราได้พูดกันว่า คำว่า คนจีน เริ่มจากสมัยราชวงศ์ฮั่น ปัจจุบันนี้ยังมี ชาวจีนโพ้นทะเลอีกไม่น้อยที่เรียกตัวเองว่า คนถัง คำนี้ก็มาจากสมัยราชวงศ์ถังนั่นเอง

ราชวงศ์ถัง มีอายุเพียง 289 ปี เป็นช่วงที่มีความเจริญมากที่สุด อำนาจของประเทศ ในสมัยนี้ทางตะวันตกไปถึงเปอร์เซีย ทางใต้ไปถึงหมู่เกาะทะเลใต้ ทางตะวันออกไปถึง เกาหลีและญี่ปุ่น ในสมัยนี้การติดต่อกับชาวต่างประเทศยิ่งนับวันเพิ่มมากขึ้น จาริตประเพณี ของชาวจีน การดนตรี ตัวอักษรและระบบการปกครองของจีนส่วนใหญ่จะขยายไปสู่เกาหลี และญี่ปุ่นในสมัยนี้ นอกจากศาสนาพุทธที่ได้แพร่ขยายเข้าสู่ประเทศจีนมาก่อนหน้านี้แล้ว ก็ ยังมีศาสนาคริสต์ ศาสนาอิสลาม ล้วนกระจายจากต่างประเทศเข้าสู่จีนในสมัยนี้เช่นกัน

หลังสมัยราชวงศ์ถังแล้ว ประเทศจีนได้แยกออกเป็นหลายประเทศจนกระทั่งถึงสมัย ราชวงศ์ซ่ง จึงรวมตัวเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันได้อีก ราชวงศ์ซ่งแม้ว่าจะรวมประเทศจีนเป็น อันหนึ่งอันเดียวกันได้แล้วแต่ว่าประเทศจีนก็อ่อนแอมาก อาณาเขตก็เล็กกว่าสมัยราชวงศ์ถัง มากนัก ในขณะเดียวกันกลุ่มชนตามชายแดนก็มักจะรุกรานประเทศจีนเสมอ ต่อมาแม้แต่

เมืองหลวงก็ต้องทิ้งไป แล้วมาตั้งเมืองหลวงใหม่ทางตอนใต้ที่เมืองหังโจว ในประวัติศาสตร์จีนเรียกว่า ราชวงศ์ซ่งใต้ (หนานซ่ง)

ผลผลิตทางตอนใต้ของจีนอุดมสมบูรณ์มาก หลังจากย้ายเมืองหลวงมาทางใต้แล้ว ดินแดนทางใต้ก็เริ่มมีความสำคัญขึ้น เทคโนโลยีทางหัตถกรรมและการค้าก็เริ่มเจริญรุ่งเรืองขึ้น ราชวงศ์ซ่งนั้นนอกจากจะมีเครื่องเคลือบที่มีชื่อเสียงไปทั่วโลกแล้ว ยังได้คิดประดิษฐ์แท่นพิมพ์ตัวอักษรที่สามารถลับเปลี่ยนตัวอักษรได้ ปี ค.ศ. 1260 พวกมองโกลได้เข้ามาปราบปรามราชวงศ์ซ่ง แล้วตั้งราชวงศ์หยวน ขึ้น ราชวงศ์หยวนเข้มแข็งมาก ทหารของพวกเขาได้รับไปถึงประเทศรัสเซียและอิตาลี แต่ว่าราชวงศ์หยวนมีอายุอยู่เพียง 100 กว่าปีก็ถูก ราชวงศ์หมิง ปราบลงได้

ในราชวงศ์ต่าง ๆ ของประเทศจีนนี้ ประเทศตะวันตกมีทัศนคติที่ดีต่อราชวงศ์หมิงมาก คนทั่ว ๆ ไปเมื่อเห็นสิ่งของของประเทศจีนที่เป็นของดีก็จะบอกว่าเป็นของสมัยราชวงศ์หมิง นี่ก็อาจจะเป็นเพราะว่าจากราชวงศ์หมิงเป็นต้นมา ประเทศจีนมีโอกาสดูติดต่อกับประเทศทางตะวันตกมากขึ้นนั่นเอง ในสมัยนั้นการคมนาคมทางทะเลก็สะดวกมาก ใน ค.ศ. 1368 ราชวงศ์หมิงได้สร้างเรือสำเภาใหญ่แล้ว 60 ลำ ได้ส่งคนไปยังหมู่เกาะต่าง ๆ ทางทะเลได้มาแล้ว 7 ครั้ง และยังไปถึงประเทศอัฟริกาด้วย

ปลายสมัยราชวงศ์หมิง การเมือง แหกเหลว ดังนั้น พวกแมนจู จึงปราบราชวงศ์หมิงลงได้อย่างราบคาบ แล้วตั้งราชวงศ์ชิงขึ้น ในขณะที่พวกแมนจูเริ่มปกครองประเทศจีนนั้นพวกเขาได้เรียนรู้ วัฒนธรรมของคนจีนและให้ชาวจีนมาช่วยงานทางด้าน การปกครอง ซึ่งได้รับความสำเร็จอย่างมาก ต่อมาเนื่องจากรัฐบาลยิ่งนักวันยิ่งย่ำแย่ คนต่อต้านรัฐบาลก็เพิ่มจำนวนมากขึ้น ปีค.ศ. 1840 เมื่อเกิด สงครามฝิ่น ประเทศจีนรบแพ้อังกฤษ ต่อมาก็เกิด กบฏไต้เผิงและกบฏนักมวย ในสมัยราชวงศ์ชิงนี้ แม้ว่าจะมีรัชกาลหนึ่งคืออยากจะศึกษาสิ่งที่ดีงามของประเทศทางตะวันตก แล้วปรับปรุงให้ประเทศจีนดีขึ้น แต่แล้วก็สายเกินไปเสียแล้ว

ปี ค.ศ. 1911 เกิด กบฏซินไฮ่ ปี ค.ศ. 1912 ได้เริ่มตั้งศักราชใหม่ จงหวาหมินกั๋วอย่างเป็นทางการ หลังจากนั้นประเทศจีนก็ได้กลายเป็นประเทศประชาธิปไตยในปัจจุบัน

第三章

中国的文字¹

中国文字的起源有很多传说。据说在最早的时候，中国人“结绳记事”。结绳记事就是有大事情的时候，用绳子打一个大结，有小事情的时候打一个小结，这样一来就把那些事情记住了。到了纪元前三千年左右，有一个人叫仓颉，开始创造文字。但是一般学者认为到了商朝中国才有正式的文字，这就是考古学家发现的刻在骨头上的“甲骨文”。在周朝的铜器和石器上也发现文字。

汉字字形演变表

印 刷 体	甲骨文	金文	小篆	隶书	楷书	草书	行书
虎							
象							
鹿							
鸟							
鼎							
雨							
壺							
尊							
受							
兴							

¹ 国立新加坡大学华语中心编，《中国文化二》，新加坡：国立新加坡大学，1987。

秦朝的时候，秦始皇为了要达到政治上的统一，开始把中国文字的写法统一起来。从那个时候起，中国文字的构造就没有什么根本的改变。

中国文字的构造，共有六种称六书：一)指事 二)象形 三)形声 四)会意 五)转注 六)假借，这里简单的说其中的四种：第一是“象形”。象形的意思是那个字的形象跟真的东西差不多；像“日”字“月”字。第二是“指事”，是那个字代表一种抽象的观念，虽然不是画儿，但是一看就知道它的意思；像“一，二，上，下”。第三是“会意”就是把两个一看就知道意思的字合并起来，表示一个新的意思，像“日”字“月”字合成“明”字，明就是亮的意思。第四是“形声”，就是一部份代表意思，一部份代表声音；像“晴天”的“晴”字，左边儿是一个“日”，“日”是这个字的意思；右边儿是“青菜”的“青”，“青”是这个字的基本发音。

中国文字有很多特点：第一，中国字大多数是方形的。第二，中国字的写法一般的说是从上往下，从左往右。第三，每一个字都有它的特别的形象；这些形象所代表的意义，无论说那种方言的人看的时候都懂。第四，中国文字的写法，本身就是一种艺术。

至于中国究竟有多少字，这个问题很难回答。一七一六年出版的康熙字典里，虽然一共有四万九千个字，但是真正常用的字并不多。一个中国大学毕业的学生，平均可以认识四，五千个中国字。平常人认识一千多字就可以看报了。

中国文字没有字母，组织复杂，学的时候比较困难。自从民国成立以后，政府创造注音符号，推行识字运动，结果相当成功。但是注音符号还是不能代替中国字。中共建国以后，曾经提倡拉丁化，但是因为中国方言太多，在语言还没统一以前，实在没法子进行。中共同时叫人民学习简体字。他们所用的方法是除了采用已经的一些简体字以外，又加了不少新的，而且把许多声音和意思相同或是相近的用一个字来代替。这对推行识字运动可能有好处，可是并不能根本解决问题。

世界上任何地方的人所说的话跟所写的文章都可能有些区别，但是以中国来说这个区别特别大。一九一七年以前，除了很少的小说是用白话写的以外，中国的文章都是用文言写的。中国的文言文虽然可以用很少的字表示文章的意思，可是有的时候这样倒让人难懂了。这对推行教育和发展文化都很不方便，所以在一九一七年中国的新文化运动中，最重要的一件工作就是提倡白话文。从那个时候起，大家就开始用白话来写文章。现在中国的文学作品和报纸上的文章多半都不用文言文了。

题解：

每个国家的文字都有它们的起源传说。中国则以结绳记事，还有仓颉创造文字，古代的文字都可以在甲骨文以及石器，铜器上发现。中国文字的构造有“象形”，“指事”，“会意”，“形声”，“转注”，“假借”而且还有很多特点。中国字大体上是方形的。写法

是从上往下，从左往右，同时每个字都有它的形象。中国文字没有字母，所以从民国成立以后，政府创造了注音符号，后来才改用汉语拼音。

生词：

起源	qǐyuán	กำเนิด ต้นกำเนิด
结绳记事	jiéshéngjìshì	จำเหตุการณ์ด้วยวิธีมัดปมเชือก
打结	dǎjié	มัดปม
仓颉	Cāngjié	ชื่อผู้ประดิษฐ์ตัวอักษรจีน
考古学家	kǎogǔxuéjiā	นักโบราณคดี
刻	kè	สลัก จำหลัก
甲骨文	jiǎgǔwén	ตัวอักษรบนกระดูกเต่า
铜器	tóngqì	เครื่องสำริด
石器	shíqì	เครื่องมือเครื่องใช้ที่ทำจากหิน
构造	gòuzào	โครงสร้าง
象形	xiàngxíng	อักษรภาพ
形象	xíngxiàng	แบบตัวอักษร
指事	zhǐshì	อักษรแสดงความหมาย
抽象	chōuxiàng	นามธรรม
观念	guānniàn	ความคิดรวบยอด
会意	huìyì	อักษรรวมกัน
形声	xíngshēng	อักษรภาพและเสียง
平均	píngjūn	เท่ากัน

词语例解：

1. 无论说哪种方言的人看的时候都懂。

“无论”是连词，后边经常有“都、也、总”等呼应。用在有疑问代词或并列结构的语句种，表示在任何条件下，结果或结论都不会改变。

例如：

1.1 无论遇到什么困难，他都要坚持下去。

1.2 无论刮风、下雨、天冷、天热，他都来上课。

2. 至于中国究竟有多少字，这个问题很难回答。

“至于”表示另提一事。

例如：

2.1 今天的会一定要开。至于你提的问题，会上讨论不讨论，我们商量以后告诉你。

2.2 选修课有十几种，至于你选哪五种，你自己决定好了。

“究竟”是副词，用在问句里，表示追究。（注意是非问句里如：

“你知道吗？”不用“究竟”

例如：

2.3 你究竟答应不 答应？

3. 中国文言文虽然可以用很少的字表示很深的意思，可是有的时候这样倒让人难懂了。

“倒”在这儿是副词，表示跟意料相反。

例如：

3.1 今天刮风，天气倒不冷了。

3.2 走小路本想快点，这样走倒绕远了。

练习：

1. 请回答问题

1.1 你知道中国文字的起源传说吗？请说一说。

1.2 中国在什么朝代才正式有文字，我们可以在哪里看到古代的文字呢？

1.3 中国的文字构造可以分成几种？并举例说明。

1.4 中国文字有几个特点？

1.5 中国有很多方言，政府用什么方法使得中国文字在中国人之间有统一性？

2. 用中文解释以下的词。

2.1 传说 =

2.2 创造 =

2.3 学者 =

2.4 象形 =

2.5 指事 =

2.6 会意 =

2.7 形声 =

2.8 特点 =

2.9 平均 =

2.10 代替 =

3. 将以下的词译成泰语并造句。

3.1 起源

3.2 三千年左右

3.5 考古学家

3.4 石器

3.5 统一

3.6 艺术

3.7 虽然

3.8 复杂

3.9 进行

3.10 文章

4) 选词填空。

4.1 中国文字的 _____, 有很多传说。(起源、起点)

4.2 _____ 在最早的时候, 中国人“结绳记事”。(据说、传说)

4.3 有一个人叫仓颉, 开始 _____ 文字。(创造、制造)

4.4 在周朝的铜器和石器上也 _____ 文字。(发现、出现)

4.5 中国字 _____ 是方形的。(大多数、一多半)

4.6 注音符号还是不能 _____ 中国字。(代替、代表)

5. 辨析下列带底线的词语在不同句子里的含义有何不同。

5. 1

5.1.1 可是这种传说相当有意思。

5.1.2 这种形象所代表的意思无论说哪种方言的人看的时候都懂。

5. 2

5.2.1 明朝的海上交通也相当方便。

5.2.2 这对推行教育和发展文化都很不方便。

5. 3

5.3.1 这种情形一直到五八九年的隋朝，中国才又统一起来。

5.3.2 秦始皇为了达到政治上的统一，开始把中国文字的写法统一起来。

5. 4

5.4.1 每一个字都有它特别的形象。

5.4.2 以中国来说，这个区别特别大。

6. 读了以下的文章后回答问题。

6.1 什么是书法，什么是绘画？请说说。

6.2 中国的纸和印刷机是怎样发明的？请说明。

书法和绘画²

书法是指写字的方法；法书是指所写的字，可以为模范的意思。

一般人写字，重在实用；但中国的方块字，不但有实用性，更富有美术性。

中国书法和工具有两个特点：

一，形象特别显著。譬如：（雨）就像下的雨。
（鸟），就像一只鸟。

二，毛笔富有弹性，无论[点]，[画]，粗细大小，方圆刚柔，运用自如，变化很大。

晋代王羲之，唐代颜真卿，柳公权，欧阳询和宋代苏轼等，都是书法大家。唐太宗（西元六二七—六四九年）和宋徽宗（西元一一〇一—一一二五年），也是书法大家。

中国的书法和绘画是分不开的。写字的工具，原则和方法，都可以运用到绘画上。

国画可分为人物，山水和花鸟等类。唐代以前，人物画很盛。宋代，以山水画为主流，花鸟画也发扬光大起来。

² 集成图书公司编审委员会编，《小学常识》（第十册），香港：集成图书公司，1989。页61-64。

艺术批评家认为中国的山水画，是东方艺术的最高峰顶。

宋徽宗不但是书法家，也是了不起的花鸟画家。他在自己的画上，写上自己的字和诗，开创了[书]和[画]密切结合的先例；为后来书画并重，题字日多的[文人画]，立下了规模。

欣赏艺术品，必先了解它，才能看得出其中的奥妙。

纸和印刷术³

西元一〇五年，蔡伦发明了世界上的第一张纸。他用树皮，破布和麻等做原料，在大汉帝国的首都洛阳，制造成功；世人称为 [蔡伦纸]。

西元一九三一年，瑞典的一位考古学家，在中国西北宁夏省居延海旁的沙漠里，发掘到铁剑，青铜箭，装水皮带，草编雨衣和世界上最古老的纸等。十年后，中国的考古学家，也在同样地区，发现了纸和文件，经科学家鉴定，证明是汉代的遗物。

纸发明以前，中国人把文字[写]在龟甲上，竹或木制的简上，丝织的帛上，植物的叶子上。那时[书]太珍贵

³ 集成图书公司编审委员会编，《小学常识》(第十册)，香港：集成图书公司，1989，页76-79。

了，想读[书]，真不容易。纸的发明，真是历史上的大事。

印刷术始于唐代。它使人类的文明，又跨前了一大步。

西元一九〇七年，考古学家在敦煌石窟，发现了世界上最早的印刷品。那是一卷佛像，印于西元八六八年。当然，印刷术的起源，应早于此年。

中国的墨和印章，起源很早，它是印刷术的基础。印章沾上[印泥]，可以压印在纸上。如果把印章倒放，铺上纸，用刷子轻轻刷，这就是印刷了。雕板印刷，是由[压印]转变到[刷印]的大发明。

西元一〇〇五年，宋真宗到国立大学巡视，校长向皇帝报告，当时的[印板]已有十万板(一板为一页)。由此可知宋代印刷的图书，数量激增，有利于知识的传播。

十一世纪中叶，宋代的毕升，发明了活字板。他用胶泥，刻成一个个字模，用以印书。活字的好处，可以任意排列，或把板面拆散后重排，比起固定的雕板，方便得太多了。

活字模的制造和排印的技术，不断改进，印刷术的发展，也就一日千里了。

纸和印刷术，由中国传播到世界各地。人类的文
化，才能突飞猛进，日新又新。

火药是中国人发明的。它的发展，为世界人带来了
幸福和灾难。

西元一〇四〇年，宋代出版的书籍上，已明白的记
载了火药的成分和配方。当然，火药的发明，应早于此
时。

西元一一六一年，宋兵利用火药制造炮弹，在长江
下游的采石大战，打败金兵。这是世界上第一次用火药
作战。当时，火药的主要作用，是放烟幕，迷惑敌人，杀
伤力很小。到西元一二二一年的宋，金大战中，宋人已
利用大炮攻城，杀伤力很大。

火药由中国西传。十三世纪，阿拉伯人和欧洲人，
已知道火药。西元一三二五年，阿拉伯人用火炮攻打西
班牙的巴色(BAZA)城，这是西方世界第一次用火药作战的
记录。

人类文明的进步，一日千里。我们怀念古人的成
就，真有说不尽的感想！

